

ILMARISEN OSAVUOSIRAPORTTI

1.1.–31.3.2020

KORONAVIRUS VEI SIOITUSTUOTOT 7,5 % NEGATIIVISIKSI, KUSTANNUSTEHOKKUUS PARANI EDELLEEN

TAMMI–MAALISKUUN KEHITYS LYHYESTI:

- Ilmarisen ensimmäisen vuosineljänneksen kokonaistulos painui negatiiviseksi -2 649 miljoonaan euroon (744 miljoonaa euroa 1.1.–31.3.2019) koronaviruksen aiheuttaman heikon sijoitustuoton takia.
- Hoitokulut laskivat 4 miljoonaa euroa ja hoitokulusuhde parani 69,0 (71,5) prosenttiin. Hoitokustannustulos oli 13 (13) miljoonaa euroa. Hoitokustannustariffia laskettiin 6,9 % vuoden 2020 alussa, mikä huomioiden vertailukelpoinen hoitokustannustulos parani 3 miljoonalla eurolla 13 miljoonaan euroon ja hoitokulusuhde 8 prosenttiyksiköllä 69,0 prosenttiin.
- Tammi–maaliskuun vakuutusmaksutulo oli edellisvuoden tasolla 1,5 miljardia euroa (1,5 miljardia euroa). Nettoasiakashankinta oli maksutulolla mitattuna 37 miljoonaa euroa (63 miljoonaa euroa). Eläkkeitä maksettiin yhteensä 1,6 miljardia euroa (1,5 miljardia euroa) 460 000 eläkkeensaajalle.
- Ilmarisen sijoitussalkun tuotto oli -7,5 prosenttia (4,6 prosenttia) eli -3,8 miljardia euroa (2,1 miljardia euroa). Sijoitusten markkina-arvo oli maaliskuun lopussa 46,4 miljardia euroa (50,5 miljardia euroa 31.12.2019).
- Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen nimellistuotto oli 5,4 prosenttia, mikä vastaa 3,9 prosentin reaali vuosituottoa.
- Negatiivisen sijoitustuoton johdosta vakavaraisuuspääoma pieneni 8 112 (10 792) miljoonaan euroon. Vakavaraisuusaste oli 120,7 (126,6) prosenttia.
- Muutos näkymissä: Suomessa talouden odotetaan ajautuvan voimakkaaseen taantumaa, minkä seurauksena työttömyyden odotetaan nousevan ja palkkasumman sekä maksutulon laskevan merkittävästi. Palkkasumman aleneminen heikentää myös Ilmarisen hoitokustannustuottoja ja tätä kautta hoitokustannustulosta ja hoitokulusuhdetta loppuvuoden aikana.

AVAINLUVUT	1–3/2020	1–3/2019	2019
Vakuutusmaksutulo, milj. e	1 485	1 461	5 758
Maksetut eläkkeet, milj. e	1 621	1 517	6 078
Hoitokustannustuotoilla katettavat liikekulut, milj. e	29	33	130
Hoitokustannustulos, milj. e	13	13	55
Hoitokulusuhde, %	69,0	71,5	70,5
Sijoitustuotto, %	-7,5	4,6	11,8
Kokonaistulos käyvin arvoin, milj. e	-2 649	744	2 039
Sijoitusomaisuuden arvo, milj. e	46 403	47 381	50 528
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	8 112	9 625	10 792
Vakavaraisuusaste, %	120,7	124,8	126,6

Osavuosisraportissa tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2019 vastaavien jaksoiden lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty lukua vuoden 2019 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita.

ILMARINEN

TOIMITUSJOHTAJA JOUKO PÖLÖSEN KATSAUS



”Koronapandemia vaikutti Ilmarisen alkuvuoden sijoitus- tuottoihin, jotka painuivat 7,5 prosenttia negatiiviseksi. Ilmarisen vakavaraisuus kriisiin lähdeittäessä oli vahva, ja pitkällä aikavälillä kerätyt puskurit turvaavat eläkeva- roja myös vaikeina aikoina. Suomalaisten ei tarvitse olla huolissaan eläkkeistään: eläkkeiden maksu turvataan myös poikkeusoloissa. Kriisin vaikutukset tuntuvat eläkejärjes- telmässä niin sijoitustuottojen heikentymisenä kuin mak- sutulon alentumisena, mikä johtuu työllisyyden laskusta ja työeläkemaksuihin tehdystä joustoista.

Ilmarisen sijoitukset tuottivat tammi–maaliskuussa -7,5 prosenttia. Osakekurssit kääntyivät koronakriisin myötä jyrkkään laskuun kaikilla markkinoilla, mikä painoi osake- sijoitusten tuoton -12,8 prosenttiin. Myös korkosijoitusten tuotto, -6,9 prosenttia, jäi selvästi negatiiviseksi luottoriski- marginaalien leventymisen seurauksena. Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen nimellistuotto vuodesta 1997 laskettuna oli 5,4 prosenttia, mikä vastaa 3,9 prosentin reaali- vuosituottoa.

Vakavaraisuusaste heikkeni 120,7 prosenttiin, mutta on edelleen selvästi viranomaismääräyksiä korkeammalla ta- salla. Pitkäjänteisellä rahastoinnilla ja sijoittamisella kerätyt vakavaraisuuspuskurit suojaavat eläkevaroja markkinoiden heilahdellessa. Koko eläkejärjestelmän kannalta on kuiten- kin tärkeää varmistaa, ettei osakemarkkinan äkillinen lasku johda tilanteeseen, jossa eläkeyhtiöt joutuisivat myymään osakesijoituksiaan alhaisilla hinnoilla riskin pienentämiseksi.

Koronaviruksesta ja rajoitustoimista ovat kärsineet eten- kin matkailu-, ravintola- ja palvelualan yritykset ja yrittäjät, mutta negatiivisia vaikutuksia liiketoimintaan ja talouteen tulee laajasti eri toimialoille. Asiakasyritystemme tilannetta helpottaaksemme valmistelimme yhdessä muiden eläke- yhtiöiden ja viranomaisten kanssa pikaisella aikataululla

muutoksen, joka mahdollistaa 3 kuukautta pidemmän mak- suajan lakisääteille työeläkemaksuille. Lisäksi työnantajan työeläkemaksua alennetaan tilapäisesti 2,6 prosenttiyksyi- köllä 1.5.–31.12.2020 välisenä aikana työmarkkinajärjes- töjen sopimuksen mukaisesti. Alennuksen ajalta asiakas- hyvityksiä ei makseta. Ilmarisen omistamissa kiinteistöissä myönnettiin liiketilavuokralaisille maksuaikajoustoja ja ravintolatoimijat vapautettiin kokonaan vuokranmaksusta eduskunnan päättämän sulun ajaksi.

Tammi–maaliskuussa Ilmarisen vakuutusmaksutulo oli viime vuotisella tasolla 1,5 miljardissa eurossa. Sen odote- taan kuitenkin kääntyvän laskuun työllisyyden heiketessä ja työnantajan työeläkemaksuihin tulevan alennuksen myötä. TyEL-takaisinlainauksen kysyntä on kääntynyt kasvuun, mi- kä osaltaan lisää likviditeettiin kohdistuvia paineita työeläke- maksujen lykkäysten ja maksunalennusten ohella.

Koronakriisillä ei ole toistaiseksi ollut merkittävää vaikutus- ta Ilmarisen operatiiviseen toimintaan. Ilmarisen henkilöstö siirtyi suositusten mukaisesti laajasti etätöihin. Asiakas- palvelu toimii normaalisti puhelimen ja chatin välityksellä, ja eläkkeiden maksu voidaan turvata poikkeuksellissakin tilanteissa. Eläkkeitä maksoimme alkuvuoden aikana 1,6 mil- jardia euroa 460 000 eläkkeensaajalle. Uusia eläkepäättöksiä teimme tammi–maaliskuussa hieman yli 10 000 kappaletta.

Vahva kehitys kustannustehokkuudessa jatkui alkuvuoden aikana. Hoitokulut alenivat 4 milj. euroa vertailukauteen näh- den ja hoitokulusuhde parani 69 prosenttiin hoitokustannus- tariffin 6,9 prosentin laskusta huolimatta. Koronan aiheutta- man talouden taantumien odotetaan laskevan työllisyyttä ja palkkasummia varsinkin toisella vuosineljänneksellä ja tämä heikentää hoitokulusuhdetta koko vuodelta.

Koko yhteiskuntamme kannalta on nyt erittäin tärkeää käyttää viruksen torjuntaan kaikki mahdolliset keinot, joilla voidaan lyhentää epidemian kestoa ja sulkutoimia. Tässä tulee hyödyntää niin julkiset kuin yksityiset resurssit. Poik- keustilanteessa tärkeintä on ihmisten turvallisuuden ja ter- veyden varmistaminen. Epidemian pitkittymisellä on erittäin vakavat taloudelliset, sosiaaliset ja terveydelliset seurauk- set. Mitä nopeammin saamme yhteiskunnan pysäyttäneet rajoitukset purettua, sitä vähemmällä konkurseilla, työttö- myydellä sekä kotitalouksien, yritysten ja julkisen sektorin velkaantumisella selviämme. Eristäytymisen sosiaaliset seuraukset: passivoituminen, liikkumattomuus, alkoholismi ja mielenterveysongelmat uhkaavat kasvaa nopeasti. Työ- kyvyttömyys on muutenkin viime aikoina ollut kasvussa, ja on huolestuttavaa koko yhteiskunnan kannalta, jos tilanne entisestään heikentyy.”

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SIIJOITUSMARKKINAT

Vuoden alussa odotukset talouskasvusta olivat varsin positiiviset ja maailman talouskasvun odotettiin vauhdittuvan reilun kolmen prosentin tasolle. Ensimmäisen vuosineljänneksen edetessä talouden näkymät kuitenkin synkkenivät, kun viime vuoden lopulla Kiinassa havaittu uusi koronavirus alkoi nopeasti levitä Kiinan ulkopuolelle. Huoli koronaviruksen leviämisestä kasvoi ja sen leviämisen estämiseksi toimeenpantujen laaja-alaisen matkustus-, kokoontumis- ja palvelurajoitusten seurauksena sekä kysyntä että tarjonta heikkenivät samaan aikaan. Virus levisi nopeasti maailmanlaajuisesti pandemiaksi aiheuttaen merkittäviä inhimillisiä kärsimyksiä ja ajaen taloudet laajasti taantumaan.

Talouden kasvuodotukset heikkenivät erittäin nopeasti ja voimakkaasti. Tämänhetkisten arvioiden mukaan maailmantalous supistuu kuluvaan vuoteen noin kolme prosenttia edellisvuodesta. Työttömyysasteet ovat kääntyneet jyrkkään nousuun erityisesti matkailu- ja palvelusektorin toiminnan lamaannuttua sulkutoimenpiteiden takia. Epävarmuuden lisääntyminen sekä huoli terveydestä ja toimeentulosta heikentää kysyntää ja siirtää investointipäätösten tekemistä sekä kotitalouksissa että yrityksissä.

Myös Suomen talous- ja työllisyysnäkökymät heikkenivät voimakkaasti koronaviruksen leviämisen myötä. Kansainvälinen kysyntä sekä yksityinen kulutus kääntyivät laskuun laajojen kansainvälisten ja kansallisten rajoitustoimenpiteiden seurauksena. Lomautusilmoitukset kasvoivat nopeasti kääntäen työllisyysasteen ja palkkasummakkehityksen laskuun. Talouden hiljentymisen odotetaan toisella vuosineljänneksellä olevan hyvin voimakasta, minkä seurauksena työttömyyden odotetaan nousevan ja palkkasumman ja maksutulon supistuvan merkittävästi.

Talouksien supistumisen hidastamiseksi sekä konkurssien ja massatyöttömyyden välttämiseksi on keskuspankkien ja valtioiden toimesta käynnistetty ennätyskellisen suuria raha- ja finanssipoliittisia toimenpiteitä. Elvytystoimenpiteet ovat laajoja ja mittakaavaltaan ne hakevat esimerkiksi Yhdysvalloissa vertaistaan toisen maailmansodan ajalta. Elvytystoimenpiteiden myötä julkisten talouksien alijäämät ja velkaantuminen sekä keskuspankkien taseet tulevat kasvamaan merkittävästi.

Koronaviruksen aiheuttama epävarmuus ja kasvuodotusten äkillinen heikkeneminen saivat aikaan historiallisen nopean ja jyrkän osakemarkkinoiden laskun sekä luottoriskimarginaalien nousun maaliskuun alussa. Keskeiset osakemarkkinat putosivat 30–40 prosenttia huipputasoltaan. Markkinoiden likviditeettiä ja taloutta

tukeakseen Yhdysvaltojen ja euroalueen keskuspankit laajensivat jo ennestään mittavia osto-ohjelmiaan. Yhdysvaltain keskuspankki laski myös keskeisen ohjauskorkonsa ylärajaa kahteen otteeseen 1,75 prosentista 0,25 prosenttiin. Rahapolitiikan ohjauskorot ovat nyt käytännössä nollassa niin Yhdysvalloissa kuin euroalueellakin. Likviditeetin turvaamiseksi keskuspankit tarjoavat pankeille aiempaa edullisemmin ehdoin vakuudellista keskuspankkirahoitusta kotitalouksien ja yritysten rahoittamiseen. Globaalin talouden taantuma ja kysynnän nopea lasku on näkynyt myös raaka-ainemarkkinoilla hintojen alenemisena ja ylitarjonnan seurauksena raakaöljyn hinta painui hetkellisesti jopa negatiiviseksi huhtikuussa.

Valtioiden ja keskuspankkien massiiviset elvytystoimenpiteet alkoivat tehotta sijoitusmarkkinoilla muutama viikossa ja osakekurssit ovat toipuneet selvästi pohjatasoiltaan. Kriisin keston sekä talouden tukitoimien tehokkuuteen liittyvät epävarmuudet ovat keskeisessä roolissa sijoitusmarkkinoiden lähiajan kehityksen kannalta. Keskeisenä uhkana on viruksen leviämässä toinen aalto, joka voisi pitkittää kriisistä toipumista ja rajoitustoimenpiteistä luopumista.

KORONAKRIISIN VAIKUTUKSIA ELÄKEJÄRJESTELMÄN SÄÄDÖKSIIN

Koronakriisi vaikuttaa eläkejärjestelmän rahoitukseen niin maksutulon kuin sijoitustuottojen kautta. Kriisi heikentää työllisyyttä ja palkkasumman kehitystä, mikä alentaa eläkelaitosten maksutuloa. Kriisin myötä työeläkejärjestelmään ja työeläkemaksuihin on tehty useita muutoksia.

Työeläkemaksujen maksuajkaan on asiakkaille annettu joustoa. YEL- ja TyEL-vakuutusmaksujen eräpäivää on tilapäisesti mahdollista siirtää enintään neljällä kuukaudella eteenpäin 20.3.–30.6.2020 välisenä aikana erääntyvien laskujen osalta. Joustomahdollisuutta haettiin eläkeyhtiöiden aloitteesta ja STM vahvisti toimenpiteen 19.3. Mikäli kaikki Ilmarisen asiakkaat käyttäisivät maksun joustomahdollisuutta, vastaisi toimenpide n. 2 miljardin euron lyhytaikaista rahoitusta työnantajille ja yrittäjille. Maksuaikojen pidentäminen voi lisätä luottotappioiden määrää.

Työnantajien TyEL-maksuun tulee tilapäinen 2,6 %-yksikön alennus 1.5.–31.12.2020 väliseksi ajaksi. Tämän kustannusvaikutus on koko eläkejärjestelmälle noin 1,05 miljardia euroa ja se rahoitetaan työeläkejärjestelmän EMU-puskureista. Maksunalennus kompensoidaan korottomalla työnantajan maksuja vuosina 2022–2025. Tähän liittyvä hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 2.4.2020 ja laki vahvistettiin 7.4.2020.

Työeläkeyhtiöt pidättäytyvät asiakasyrityksille makset-

tavista asiakashyvityksistä työnantajan maksun alennuksen ajalta. Vuodelta 2020 kertyvä asiakashyvitys on näin ollen vain kolmasosa normaalivuonna kertyvästä asiakashyvityksestä. Nämä hyvitykset maksetaan vuonna 2021.

Vaikeassa taloustilanteessa TyEL-takaisinlainten kysynnän odotetaan kasvavan. Heikkenevä maksutulo ja kasvava takaisinlainakysyntä luovat paineita eläkeyhtiöiden maksuvalmiuteen. Vakuutusehdoissa päivitettiin takaisinlainauksen rajoittamista koskevaa pykälää eläkeyhtiöiden maksuvalmiuden varmistamiseksi. Päivitetty vakuutusehdot tulivat voimaan 1.4.2020 alkaen.

Finanssivalvonta antoi 13.3.2020 Sosiaali- ja terveysministeriölle (STM) ilmoituksen finanssimarkkinoiden poikkeuksellisista olosuhteista, joiden vuoksi työeläkelaitosten vakavaraisuus uhkaa heiketä nopeasti ja merkittävästi. Finanssivalvonnan ilmoituksen pohjalta STM valmistelelee eläkeyhtiöiden vakavaraisuussäännöksiin tilapäisiä helpotuksia, jotta työeläkeyhtiöt eivät joutuisi riskien pienentämiseksi pakkomynteihin. Näiden vakavaraisuussäännösten valmistelutyö on kesken. Vakavaraisuusongelmiin mahdollisesti joutuvalta eläkelaitokselta edellytettävän taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelman laatimiseen annettiin lisää aikaa nykyisestä 1 vuodesta 3 vuoteen. Muutos tuli voimaan 27.3.2020.

VAKUUTUSTOIMINTA

Tammi–maaliskuun vakuutusmaksutulo oli 1,5 (1,5) miljardia euroa. Asiakaskannan kasvu hidastui, vakuutusten lukumäärä maaliskuun lopussa oli yhteensä 146 565 (146 554) kappaletta. TyEL-vakuutusten lukumäärä oli 70 680 (70 491) kappaletta. Maksutulolla

mitattuna ensimmäisen kvartaalin nettoasiakashankinta oli 37 (63) miljoonaa euroa. Asiakaspsyvyys oli vuositasolla 95,2 prosenttia.

Ilmarisella oli maaliskuun lopussa eläkkeensaajia yhteensä 459 187 (459 932), joille maksettiin korvauksia vuoden alusta lukien yhteensä 1 621 (1 515) miljoonaa euroa. Uusia eläkepäätöksiä tehtiin tammi–maaliskuussa yhteensä 10 079 (9 759) kappaletta. Työkyvyttömyyseläkepäästösten määrä kasvoi vuodentakaisesta 21 prosenttia. Kasvu selittyi käsittelyprosessin tehostumisella, sillä työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyaikaa on pystytty merkittävästi lyhentämään. Samaan aikaan työkyvyttömyyseläkehakemusten määrä on laskenut. Uusia kuntoutuspäätöksiä tehtiin 1 325 (1 132). Yhteensä eläkepäätöksiä annettiin 19 356 (17 410) kappaletta.

Eläkekäsittelyajat lyhenivät huomattavasti niin työkyvyttömyys- kuin vanhuuseläkeratkaisujen osalta. Työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyaika oli 47 päivää (76) ja vanhuuseläkehakemusten käsittelyaika 12 päivää (37).

SIJOITUSTUOTOT

Ilmarisen sijoitukset olivat vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen päättyessä käyvin arvoin yhteensä 46 403 miljoonaa euroa (50 528). Sijoitusten tuotto käyville arvoille laskettuna oli -7,5 (4,6) prosenttia. Inflaatio alkuvuonna oli -0,2 prosenttia ja Ilmarisen sijoitusten reaalisesti tuotoksi muodostui tammi–maaliskuussa -7,7 prosenttia. Viiden viimeisimmän vuoden vuotuinen keskituotto käyville arvoille on ollut 2,5 prosenttia, mikä vastaa keskimäärin 1,9 prosentin vuotuista reaaliuottoa. Laskettuna vuodesta 1997 Ilmarisen sijoitusten

UUDET ELÄKEPÄÄTÖKSET TAMMI–MAALISKUU 2020

	1–3/2020	1–3/2019	Muutos-%
Vanhuuseläkkeet	4 072	4 030	1
Osittain varhennetut vanhuuseläkkeet	946	1 164	-19
Työkyvyttömyyseläkkeet	2 540	2 107	21
Perhe-eläkkeet	1 188	1 322	-10
Kuntoutuksen päätökset	1 325	1 132	17
Työraeläkkeet	8	4	100
Uudet eläkepäädotykset yhteensä	10 079	9 759	3

kokonaistuotto käyville arvoille on ollut keskimäärin 5,4 prosenttia vuotta kohden. Tämä vastaa 3,9 prosentin vuotuista reaaliuottoa.

Korkosijoitusten osuus sijoituskannasta oli 33,5 (33,7) prosenttia ja tuotto käyville arvoille -6,9 (2,0) prosenttia. Niiden markkina-arvo oli yhteensä 15 525 (17 015) miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainojen osuus Ilmarisen sijoitusvarallisuudesta oli 28,7 (29,7) prosenttia ja tuotto -7,9 (2,1) prosenttia. Muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten osuus sijoitusvarallisuudesta oli 2,4 (1,8) prosenttia ja tuotto 0,1 (1,4) prosenttia. Lainasaamiset muodostivat 2,4 (2,2) prosentin osuuden sijoitusvarallisuudesta ja niiden tuotto oli 0,5 (0,8) prosenttia. Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 1,7 (0,9) vuotta.

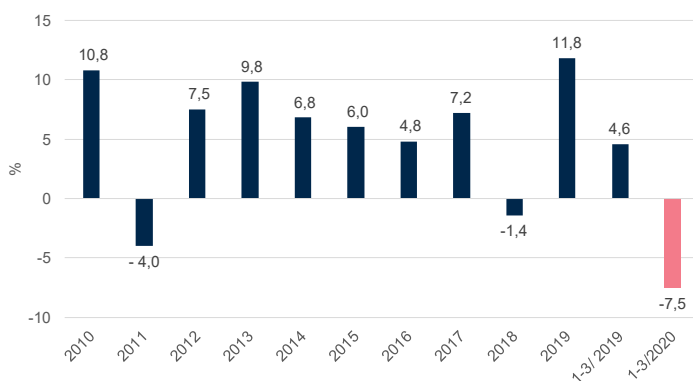
Noteerattujen ja noteeraamattomien osakesijoitusten sekä pääomasijoitusten osuus sijoituksista oli 43,7 (47,0) prosenttia. Niiden arvo oli maaliskuun lopussa 20 291 (23 736) miljoonaa euroa. Noteerattujen osakkeiden osuus riskijakaumassa oli 30,2 (36,6) prosenttia.

Noteeratuista osakesijoituksista kotimaisten osakesijoitusten osuus oli 27,2 (28,0) prosenttia. Osakesijoitusten käyvin arvoin laskettu tuotto oli -12,8 (8,8) prosenttia. Noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli -18,2 (11,0) prosenttia. Pääomasijoitusten ja noteeraamattomien osakkeiden tuotot olivat positiiviset, mutta näiden arvostus päivittyy tyypillisesti yhden vuosineljänneksen viiveellä ja nyt raportoitu arvo heijastaa vuoden vaihteen tilannetta.

Kiinteistösijoitukset olivat maaliskuun lopussa 6 525 (6 386) miljoonaa euroa. Kiinteistösijoitusten osuus kaikista sijoituksista oli 14,1 (12,6) prosenttia, josta epäsuoria sijoituksia oli 1,4 (1,2) prosenttiyksikköä. Kiinteistösijoitusten kokonaistuotto oli 1,7 (1,0) prosenttia. Suoraan omistettujen kiinteistöjen tuotto oli 1,8 (1,0) prosenttia.

Sijoituksia hedge-rahastoihin, hyödykesijoituksia sekä muita sijoituksia oli maaliskuun lopussa sijoitusvarallisuuden markkina-arvosta 8,8 (6,7) prosenttia. Näiden yhteenlaskettu tuotto oli 8,1 (-1,8) prosenttia ja arvo maaliskuun lopussa 4 062 (3 391) miljoonaa euroa.

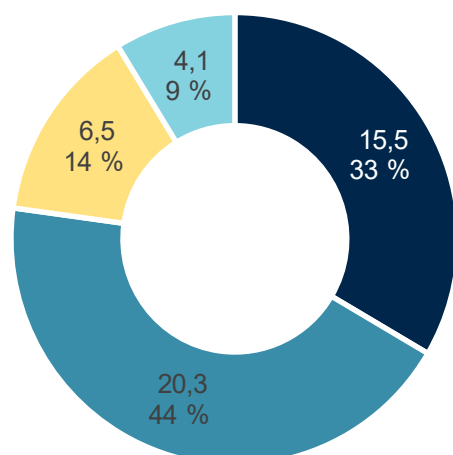
SIJOITUSTUOTOT 2010–Q1/2020



Sijoitusten keskimääräinen nimellistuotto 10 vuodelta 4,5 % ja reaaliuotto 3,2 %.

SIJOITUSTEN JAKAUMA

31.3.2020, 46,4 mrd. euroa



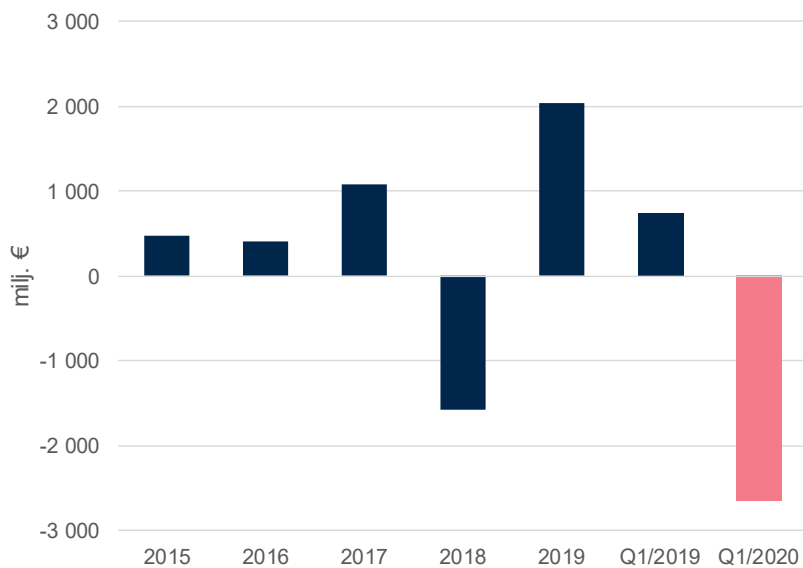
- Korkosijoitukset
- Osakesijoitukset
- Kiinteistösijoitukset
- Muut sijoitukset

TULOS JA VAKAVARAISUUS

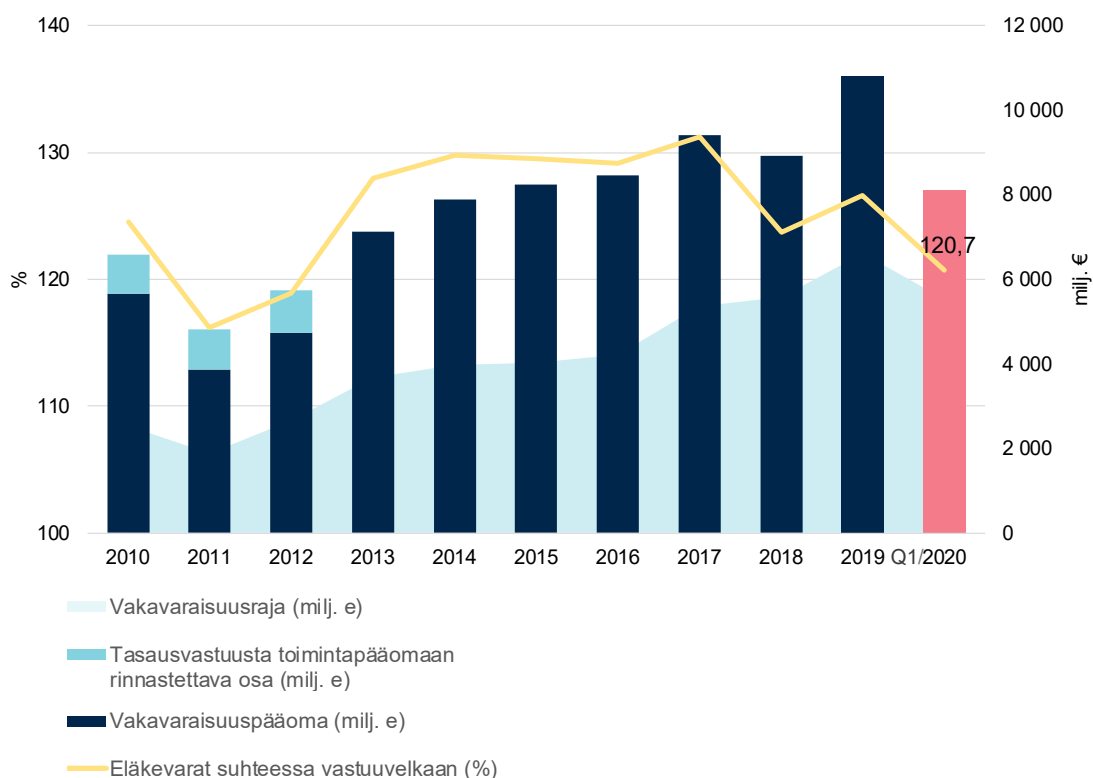
Ilmarisen kokonaistulos käyvin arvoin oli alkuvuonna -2 649 (744) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli -3 786 (2 099) miljoonaa euroa, vakuutusliikkeen tulos -8 (-11) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 13 (13) miljoonaa euroa. Kustannustehokkuutta mittaava hoitokulusuhde parani alkuvuonna 69,0 (71,5) prosenttiin.

Vakavaraisuus heikkeni 5,9 prosenttiyksikköä vuoden vaihteeseen verrattuna ja oli maaliskuun lopussa 120,7 (126,6) prosenttia. Vakavaraisuuspääoman suhde vakavaraisuusrajaan oli 1,5 (1,6). Vakavaraisuuspääoma oli 8 112 (10 792) miljoonaa euroa. Vakavaraisuuspääomaan sisältyvä oma pääoma oli 185 (183) miljoonaa euroa, käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen arvostusero 7 933 (9 084) miljoonaa euroa ja osittamaton lisävakuu-

KOKONAISTULOS, milj. €



VAKAVARAISUUS 2010–Q1/2020



tusvastuu 41 (1 573) miljoonaa euroa.

Vakuutustekninen vastuuvélka oli 40 847 (42 150) miljoonaa euroa. Vakavaraisuusvastuuvéllassa 39 280 (40 550) miljoonaa euroa ei huomioida osittamatonta lisävakuutusvastuuta eikä YEL:n mukaisesta perusvakuutuksesta avoimiksi saataviksi jääneitä työeläkevakuutusmaksuja.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tammi-maaliskuussa oli 602 (655). Henkilöstön virettä on seurattu tiiviisti Työvire-pulssikyselyllä. Kyselyiden mukaan työviire on säilynyt koronaepidemian aiheuttamista poikkeusoloista huolimatta erinomaisella tasolla ja jopa hieman parantunut (4,2 asteikolla 1–5). Henkilöstön suositteluaste eNPS parani ja oli +33 (asteikolla -100 – +100).

Ilmarisen operatiivinen toiminta on sujunut hyvin koronaviruksesta huolimatta, eikä sairauspoissaoloissa ole toistaiseksi tapahtunut kasvua. Henkilöstö on siirtynyt suosittelun mukaisesti laajasti (yli 90 %) etätöihin. Ilmarisessa on etätöystä kokemusta jo pitkältä ajalta ja siihen on toimivat välineet ja käytännöt. Myös henkilöstölle tehdyn kyselytutkimuksen mukaan siirtyminen etätöihin on sujunut pääasiassa hyvin. Vastausten kokonaiskeskiarvo oli 4,3 (1–5 asteikolla). Avopalautteissa esille nousivat ergonomiaan liittyvät ongelmat, työn rytmittäminen ja yksinäisyys, mutta pääosin etätöy sujuu jo rutiinilla, eikä työmatkoihin mene aikaa.

Ilmarisessa uudistetaan työkykytoimintaa ja asiakkuuksien palvelumalleja, ja tähän liittyen käytiin alkuvuonna yhteistoimintaneuvottelut. Taustalla olivat Finanssivalvonnan tarkentuneet ohjeet koskien työkyvyttömyysriskien hallintaa. Jatkossa työkykyriskien hallinnassa korostuvat entistä vahvemmin riskiperusteisuus ja vaikuttavuus, ja henkilöstön asiantuntemusta ja osaamista vahvistetaan edelleen.

Yhteistoimintaneuvottelut koskivat Ilmarisessa 94:ää asiakkuuksien ja työkyvyttömyysriskien hallinnan toiminnoissa työskentelevää henkilöä. Uudelleenorganisoinnin yhteydessä päättyi 10 työsuhdetta, mutta samaan aikaan aukesi myös muutamia uusia tehtäviä, joilla haetaan vahvistusta mm. mielenterveysperäisten työkyvyttömyysriskien hallintaan sekä asiakkuuksien hoitoon. Uusi organisaatio aloittaa 1.5.2020.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT JA KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

IMF:n tuoreimman ennusteen mukaan maailmantalous supistuu kuluvan vuoden aikana noin kolme prosenttia edellisvuotisesta ja talouksien odotetaan painuvan taantumaan lähes kaikkien talousalueiden osalta. Virus-

tartuntojen kasvun taantumisen sekä raha- ja finanssipo liittisten toimien odotetaan kääntävän taloudet kasvuun vuoden loppua kohti. Talousnäköymien osalta ratkaisevaa on se, kuinka nopeasti taloudet saadaan avattua ja vältytäänkö koronaviruksen uudelleen leviämiseltä.

Suomessa talouden odotetaan ajautuvan voimakkaaseen taantumaan, minkä seurauksena työttömyyden odotetaan nousevan ja palkkasumman sekä maksutulon laskevan merkittävästi. Palkkasumman aleneminen heikentää myös Ilmarisen hoitokustannustuottoja ja tätä kautta hoitokustannustulosta ja hoitokulusuhdetta loppuvuoden aikana.

Epävarmuuden sijoitusmarkkinoilla odotetaan jatkuvan, kunnes koronaviruksen leviäminen on saatu hallintaan ja luottamus talouden elpymiseen palautettua. Keskuspankkien ja valtioiden elvytystoimenpiteiden odotetaan jatkuvan markkinoiden tukemiseksi.

Pitkällä aikavälillä keskeiset Ilmarisen toimintaan ja työeläkejärjestelmään vaikuttavat riskit liittyvät edelleen työllisyyden ja palkkasumman kehitykseen, kasvuun kääntyneeseen työkyvyttömyyteen, sijoitusmarkkinoiden tuottokehitykseen sekä väestörakenteen kehitykseen ja syntyvyyteen, joka on viime vuosina ollut poikkeuksellisen alhainen.

Lisätietoja

Jouko Pölonen, toimitusjohtaja, p. 050 1282

Mikko Mursula, varatoimitusjohtaja, sijoitukset, p. 050 380 3016

Liina Aulin, viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja, p. 040 770 9400

LIITETAULUKOT

TIIVISTELMÄ TUNNUSLUVUISTA	1.1.–31.3.2020	1.1.–31.3.2019	1.1.–31.12.2019
Vakuutusmaksutulo, milj. e	1 485	1 461	5 758
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. e	-3 786	2 099	5 375
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	-7,5	4,6	11,8
	31.3.2020	31.3.2019	31.12.2019
Vastuovelka, milj. e	40 847	41 846	42 150
Vakavaraisuuspääoma, milj. e ¹⁾	8 112	9 625	10 792
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,5	1,5	1,6
Eläkevarat, milj. e ²⁾	47 392	48 439	51 342
% vastuuelasta	120,7	124,8	126,6
TYEL-palkkasumma, milj. e ³⁾	21 090	21 820	21 923
YEL-työtulosumma, milj. e ³⁾	1 598	1 708	1 678

1) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja).

2) STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuelka + vakavaraisuuspääoma.

3) Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta

VAKAVARAIUUSPÄÄOMA JA SEN RAJAT	31.3.2020	31.3.2019	31.12.2019
Vakavaraisuusraja, milj. e	5 529	6 314	6 615
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. e	16 587	18 941	19 844
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	8 112	9 625	10 792
Vakavaraisuusaste % ¹⁾	120,7	124,8	126,6
Vakavaraisuusaste % ²⁾	1,5	1,5	1,6

1) Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuelkaan.

2) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan.

TULOSANALYYSI, milj. e	1.1.–31.3.2020	1.1.–31.3.2019	1.1.–31.12.2019
Tuloksen synty			
Vakuutusliikkeen tulos	-7,9	-11,1	-40,5
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-2 654,3	741,8	-1 592,1
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-3 785,6	2 098,9	-641,6
- Vastuuelan tuottovaatimus	1 131,3	-1 357,1	-950,5
Hoitokustannustulos	13,1	13,1	29,9
Muu tulos	0,0	0,0	21,6
Kokonaistulos	-2 649,0	743,8	-1 581,0

SIJOITUSJAKAUMA (KÄYVIN ARVOIN)	PERUSJAKAUMA						RISKIJAKAUMA					
	31.3.2020		31.3.2019		31.12.2019		31.3.2020		31.3.2019		31.12.2019	
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	%	%	%	
Korkosijoitukset yhteensä	15 524,5	33,5	16 469,1	34,8	17 014,6	33,7	14 187,6	30,6	26,8	25,6		
Lainasaamiset ¹⁾	1 099,1	2,4	976,6	2,1	1 096,5	2,2	1 099,1	2,4	2,1	2,2		
Joukkovelkakirjalainat	13 325,5	28,7	14 198,8	30,0	14 998,9	29,7	7 987,1	17,2	14,4	18,0		
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	1 099,9	2,4	1 293,7	2,7	919,1	1,8	5 101,4	11,0	10,3	5,4		
Osakesijoitukset yhteensä	20 291,4	43,7	21 902,7	46,2	23 736,1	47,0	19 646,8	42,3	44,0	47,0		
Noteeratut osakkeet ³⁾	14 671,4	31,6	17 108,7	36,1	18 485,3	36,6	14 026,8	30,2	33,8	36,6		
Pääomasijoitukset ⁴⁾	4 643,6	10,0	3 858,1	8,1	4 305,6	8,5	4 643,6	10,0	8,1	8,5		
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	976,4	2,1	935,9	2,0	945,2	1,9	976,4	2,1	2,0	1,9		
Kiinteistösijoitukset yhteensä	6 525,0	14,1	6 105,5	12,9	6 385,7	12,6	6 542,6	14,1	12,9	12,7		
Suorat kiinteistösijoitukset	5 892,8	12,7	5 516,8	11,6	5 777,5	11,4	5 893,8	12,7	11,6	11,4		
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	632,1	1,4	588,7	1,2	608,2	1,2	648,8	1,4	1,3	1,2		
Muut sijoitukset	4 062,2	8,8	2 903,4	6,1	3 391,3	6,7	4 444,4	9,6	12,2	9,7		
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	2 636,6	5,7	2 093,6	4,4	2 481,9	4,9	2 636,6	5,7	4,4	4,9		
Hyödykesijoitukset	67,5	0,1	1,8	0,0	20,4	0,0	297,1	0,6	0,1	0,1		
Muut sijoitukset ⁷⁾	1 358,1	2,9	808,0	1,7	889,1	1,8	1 510,8	3,3	7,7	4,7		
Sijoitukset yhteensä	46 403,1	100,0	47 380,8	100,0	50 527,8	100,0	44 821,4	96,6	95,8	95,0		
Johdannaisten vaikutus							0,0	3,4	4,2	5,0		
Sijoitukset käyvin arvo in yhteensä	46 403,1	100,0	47 380,8	100,0	50 527,8	100,0	46 403,1	100,0	100,0	100,0		

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 1,7 vuotta.

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE	SIJOITUSTEN NETTOTUOTOT MARKKINA-ARVO ⁸⁾		SITOUTUNUT PÄÄOMA ⁹⁾ ,	TUOTTO-% SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE		TUOTTO-% SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE
	31.3.2020	31.3.2019		31.3.2020	31.3.2019	
	milj. e	milj. e		%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	-1 181,1	17 006,4		-6,9	2,0	4,7
Lainasaamiset ¹⁾	5,1	1 122,3		0,5	0,8	2,5
Joukkovelkakirjalainat	-1 187,5	14 950,2		-7,9	2,1	5,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	1,3	933,9		0,1	1,4	2,6
Osakesijoitukset yhteensä	-3 003,9	23 553,1		-12,8	8,8	20,8
Noteeratut osakkeet ³⁾	-3 323,3	18 292,3		-18,2	11,0	22,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	291,3	4 309,0		6,8	1,3	15,6
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	28,0	951,7		2,9	3,1	13,2
Kiinteistösijoitukset yhteensä	109,4	6 312,2		1,7	1,0	8,4
Suorat kiinteistösijoitukset	103,5	5 693,5		1,8	1,0	8,8
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	6,0	618,7		1,0	1,4	4,4
Muut sijoitukset	295,5	3 627,9		8,1	-1,8	-2,1
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	40,1	2 526,3		1,6	2,9	5,3
Hyödykesijoitukset	2,4	39,0		-	1785,5	-
Muut sijoitukset ⁷⁾	253,0	1 062,6		23,8	-12,6	-19,6
Sijoitukset yhteensä	-3 780,1	50 499,6		-7,5	4,6	11,9
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-5,4	0,0		0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in	-3 785,6	50 499,6		-7,5	4,6	11,8

- 1) Sisältää kertyneet korot.
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat.
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle.
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset.
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt.
- 6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston

- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin.
- 8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat (Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/ tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta).
- 9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.